

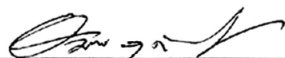
วิลาวรรณ น้อยภา 2549: ทูทางสังคมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กรณีศึกษาป่าชุมชนบ้านท่าวังไทร ตำบลวังหมี่ อำเภอลำปาง จังหวัดนครราชสีมา วิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน) สาขาวิชาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัมพร สุคันธวิช, M.S. 131 หน้า
ISBN 974-16-2835-8

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของชุมชนและการอนุรักษ์ป่าชุมชนบ้านท่าวังไทร ทูทางสังคมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และแนวทางการพัฒนาทูทางสังคมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติบ้านท่าวังไทร ตำบลวังหมี่ อำเภอลำปาง จังหวัดนครราชสีมา โดยการศึกษาเชิงคุณภาพ รวบรวมข้อมูลทุกมิติและปฐมภูมิที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลและรายงานเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนบ้านท่าวังไทรเป็นหมู่บ้านก่อตั้งใหม่ มีพัฒนาการของชุมชนแบ่งออกเป็น 3 ยุคสำคัญ ได้แก่ ยุคการตั้งถิ่นฐาน (พ.ศ. 2498-2510) มีกลุ่มชาวบ้าน 2-3 ครัวเรือนจากอำเภอสีคิ้วอพยพเข้ามา รับจ้างเลี้ยงสัตว์และจับจองที่อยู่อาศัย ยุคการปลูกพืชเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2511-2530) เป็นช่วงที่มีความเปลี่ยนแปลงมากที่สุด ชุมชนมีการขยายตัว การจับจองและใช้ประโยชน์ทรัพยากรเป็นไปอย่างเข้มข้น ทรัพยากรป่าดินเริ่มเสื่อมโทรม และยุคการอนุรักษ์ (พ.ศ. 2531-ปัจจุบัน) ทรัพยากรธรรมชาติมีความเสื่อมโทรมอย่างรุนแรง ชาวบ้านได้รวมตัวกันคัดค้านการสัมปทานทำไม้และเริ่มกันพื้นที่ป่า พัฒนา พื้นที่ป่าจนกลายเป็นผืนป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์เป็นประโยชน์ของชุมชนและดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน ตลอดจนเป็นตัวอย่างของรูปแบบการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานต่างๆ ในประเทศ โดยมีปัจจัยภายในที่มีส่วนทำให้เกิดทูทางสังคมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แก่ ความเชื่อในผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการและกฎระเบียบป่าชุมชน ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน ความเชื่อในพุทธศาสนาและสิ่งเหนือธรรมชาติ และมีปัจจัยภายนอก ได้แก่ การสัมปทานทำไม้ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ศูนย์ส่งเสริมการเพาะชำกล้าไม้ที่ 4 (นครราชสีมา) และความภาคภูมิใจจากการเข้ามาศึกษาคุณภาพของหน่วยงานต่างๆ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาทูทางสังคมควรมีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลทุกระดับในชุมชนเพื่อสืบสานงานอนุรักษ์ป่าในอนาคต การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในทุกสถาบันฯ กลุ่ม ครอบครัว บ้าน วัด โรงเรียนเพื่อเชื่อมโยงให้เกิดพลังการจัดการที่มีประสิทธิภาพและการสืบสานผ่านรุ่นอายุต่างๆ และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมโดยพัฒนาผสมผสานความรู้ ความเชื่อ ระเบียบที่มีอยู่ในชุมชนนำมาสู่การปฏิบัติรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น

วิลาวรรณ น้อยภา

ลายมือชื่อผู้เขียน

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

20 / 10 / 49